ఈవారం కథ

పొగవెళ్ళు

జి. ఉమామహేశ్వర్

'ఏం గురప్పసార్, మాకు పార్టీ గీర్టీ ఏం అనుకోరా?' అన్నాడు రామ్మూర్తి. స్టాఫ్ రూమ్‌లో ఎవరిపని వాళ్ళుచేసుకుంటున్న నలుగురు టీచర్లు ఒక్కసారి రామ్మూర్తి మాటలు విని కొంచెం ధ్యాస మళ్ళించారు.

'ఏం సార్ విశేషం?' అడిగాడు డ్రాయింగ్ సార్.

'తెలియదా? గురప్పసార్ కొడుక్కి డిఎస్‌సి ఇంటర్వ్యూ వచ్చింది.'

'కంగ్రాట్యులేషన్స్ సార్, మంచి ఛాన్సు కొట్టేస్తిరే!'

'ఇంకేమబ్బా సారింట్లో రెండు జీతాలు'

'గురప్పసార్ ఎంతయినా అదృష్టవంతుడు'

గురప్ప కలుగజేసుకున్నాడు.

'అప్పుడే ఏమయింది సార్ ఇది యింటర్వ్యూనే కదా! ఫైనల్ సెలక్షన్‌లో రావాల'

'దానికేమిలే సార్ దానంతట అదే వస్తుంది. సెలక్షన్ వస్తే డిన్నరిస్తువుగాని ఇప్పుడు బజ్జీ టీతో అడ్జెస్టయితాములే' రామ్మూర్తి అన్నాడు.

గురప్పకు బజ్జీలు, టీ చెప్పక తప్పలేదు.

మాటల్లో రామ్మూర్తి అన్నాడు.

'ఏం సార్ పిల్లోడికి యాడన్నా చెప్పిస్తున్నారా?'

గురప్ప అమాయకంగా మొహం పెట్టి–

'లేద్సార్ యాకోచింగ్ లేదు. నేను చెప్పనీకి అదే మన్నా నవకు సంబంధించిందా? సైన్సు' అన్నాడు.

తను అంతనేరుగా అడిగినా, గురప్పకు అర్థంకానందుకు రామ్మూర్తికి ఒకందుకు చికాకు కలిగినా, పార్టీదాత దగ్గర దాన్ని ప్రకటించకూడదనుకోని–

'అట్లగాద్సార్. ఉత్తరం, దక్షిణం... అట్ల..' అన్నాడు

గురప్ప నిరాసక్తంగా

'దక్షిణలు పెట్టేంత షవుకార్లంగాదు, ఉత్తరం పెట్టేంత పలుకుబడి లేదు. మనకెంత ప్రాప్తమో అంత' అన్నాడు.

దానికి డ్రాయింగ్ సార్ కలుగజేసుకొని

'అట్లనుకుంటే అందరూ మంత్రిగార్ల బావమరుదులే వుంటారా సార్?

నేనొకటి చెబుదునా? నీవు ఒకరికి వుత్తరం రాసినావనుకో అది నేరుగా ఎవరికి రాసినావో వాళ్ళకి సక్కగ అదే పోతుందా? నువ్వేసిన డబ్బాలో మంచి ఒకడు తియ్యాల, పోస్టు మాస్టర్ ముద్రెయ్యాల ఆవూరి పోస్టుమాన్ తీసుకొని బోయి యియ్యాల యింత యవారముంది. ఇక్కడ అంతే యాడాడనో లింకులుంటాయి. వాటిల్ను పట్టుకుంటే సక్కగ మంత్రికాడికి పోతావు' టీకప్పు క్రింది పెడుతూ చెప్పాడు. గురప్ప ఏమీ మాట్లాడలేదు.

ఇంటికెళ్ళిన తరువాత రాత్రి భోజనాల దగ్గర భార్యతో చెప్పాడు.

'అవును మరి, ఎవరితోనైనా చెప్పిస్తేనే మేలు, సాయంత్రం ఎదురింటామె గూడ అనింది. వాళ్ళ చెల్లెలు కొడుక్కి గూడ వచ్చిందంట. ఈ కాలంలో డబ్బులేకపోతే పనులైనయితాయక్కా? నలభై, యాభై దాకా అయినా పెట్టుకుంటారట. మీరు గూడ ప్రయత్నించండి అనింది' అన్నది భార్య.

గురప్ప ఆలోచనలో పడ్డాడు.

నలభై, యాభై వేలంటే మాటలా? ఎంతకాలం మిగిలిస్తే అవి జమ అయితాయి? అయినా ఇట్ల ఉద్యోగాల్ని కొనుక్కోని వృత్తిలోకొచ్చే అయ్యవార్లు పాఠాల్లో ఏమి నీతి బోధిస్తారు? తన జీవితంలో ఎవర్నీ యింతవరకు ఏమీ యాచించలేదు. ఉన్న దాంట్లోనే ఏదో సర్దుకుంటు వచ్చాడు. పిల్లలు శ్రద్ధగానే చదువుతున్నారు. ఇప్పుడీ వ్యవహారాన్ని ఎలా నడపడం? అయినా అంత డబ్బులు తన దగ్గర ఎక్కడివి? పిఎఫ్‌లో మంచి డ్రా చేయాలి. లేదా భార్య కొడుకు మీద ప్రేమతో తన గాజులన్నా కుదవ పెడుతుంది. అదీ కాదనుకుంటే ఎక్కడన్నా అప్పుచేయాల. అప్పులు చేయడం మొదలుపెడితే అవి ఆగేదెన్నడు, తీరేదెన్నడు? వీద్దొద్దు. అసలు ఈ వ్యవహారమే వద్దు. వాడి అదృష్టంలో వుంటే వస్తుంది లేకుంటే ఇంకోసారి తెచ్చుకుంటాడు. ఇంత మాత్రం దానికి వాళ్ళ కాళ్ళు, వీళ్ళ కాళ్ళు పట్టుకునేదేంది? అంతే! అదేస్థిరం, అనుకుని నిద్రపోయిండు గురప్ప.

మరుసటిరోజు తెలతెలవారుతుండగానే గురప్ప యింట్లో వచ్చివాలాడు పంపాపతి.

రియల్ ఎస్టేట్స్, గొర్రెల, కుందేళ్ళ పెంపకం టేకు చెట్ల వ్యాపారాలు ఈ మధ్య తగ్గుముఖం పట్టడంతో లోకల్ కాంట్రాక్టులేవో చేసుకుంటూ వాళ్ళ వెంబడి, వీళ్ళ వెంబడి తిరిగేవ్యక్తి పంపాపతి.

గురప్ప పంపాపతి వాళ్ళ పెద్దవాన్న కొడుకు ద్వారా పరిచయమైనా, గురప్ప పంపాపతి గొర్రెల స్కీములో చేరిన తర్వాత కొత్తరకం సంబంధం ఏర్పడింది.

పంపాపతి వచ్చీ రావడంతోనే

'నేను మొన్న హైదరాబాద్ పోయింటిని. అప్పుడు గూడ నీగొర్రెల డబ్బు విషయం మాట్లాడినా, వాళ్ళు బాగా చితికిపోయున్నారు. మేము యిస్తాం అని చెప్పను. మా స్థితి కొంచెం బాగుపడ్నాక అందరికి చెల్లిస్తాం అన్నారు. కాబట్టి నీవేం భయపడొద్దు. నీ డబ్బులు యాడకి పోవు' అన్నాడు.

'సర్లే పంపాపతి. అనుభవం లేక ఏదో చేసినా. ఆ డబ్బులు వచ్చినా రాకపోయినా, వాట్లమీద నాకేం ఆశలేదు. వస్తే మంచిది. రాకుంటేమరీ మంచిది' నిర్లిప్తంగా అన్నాడు గురప్ప.

అయినా ఈ విషయం చెప్పనీకి యింత ప్రొద్దున్నే యింతదూరం రావాల్నా! అనుకుంటుండగానే.

'చాల సంతోషం గురప్పన్నా. నీకొడుక్కి డిఎస్‌సి యింటర్వ్యూ వచ్చిందంట గదా' అన్నాడు.

గురప్పకి యిప్పుడు నిజంగానే సంతోషం అనిపించింది. తన కొడుక్కి ఇంటర్వ్యూ రావడం అన్నది ఒక వార్తలాగా యింతమందికి తెలియడం, వచ్చి అభినందనలు చెప్పడం 'పుత్రోత్సాహంబు వాడు పొందుర సుమతీ' అన్నట్టు ముఖంలో చిరుగర్వంతో కూడిన నవ్వును పులుముకొని 'అవును' అన్నాడు.

'మరి ప్రయత్నాలేమైనా చేస్తున్నావాన్నా?'

రాత్రి చేసిన ఆలోచనలు అన్నిటిని స్థిరీకరించుకొని–

'ఏం లేదు: అంతా దైవప్రయత్నమే' అన్నాడు.

పంపాపతి ఆ మాటకు ఒక మొహమాటపు నవ్వు నవ్వి

'ఇంతవరకు జరిగింది దైవప్రయత్నం. ఇప్పుడు చేయాల్సింది మానవ ప్రయత్నమే' అన్నాడు.

'నేనేమీ చేయదలచుకోలేదు పంపాపతి! ః జీవితంలో ఏరోజు నాకీపని కావాల అని ఎవర్నీ అడగలేదు. నా ఉద్యోగంలో గాని..' గురప్ప మాటల్ని మధ్యలో తుంచేస్తూ.

'నీ ఉద్యోగానికి ఈ ఉద్యోగాన్ని ఎట్లా పోలుస్తావు లేన్నా! ఆ రోజుల్లో ఆరొందల పోస్టులకు జాయినయేదే ఇన్నూరు, మున్నూరు మంది ఈ పొద్దు ఆరొందల పోస్టులుంటే ఆరువేల మంది పోటీకొస్తారు' అన్నాడు పంపాపతి.

నిజమేననిపించింది గురప్పకు. ఆ లెక్కన తన కొడుకు సాధించింది కొంత విజయమే అనిపించింది. మళ్ళీ కొంచెం గర్వం మొహంలో వెలుగుతుండగా, ఇంతచేసి ఇట్లాంటి దారుల్లో ఉపాధ్యాయ వృత్తిలోకి దింపడమేమిటని బాధనిపించింది.

దాన్ని పంపాపతి ఛేదించిన వైనం గురప్పను ఆలోచనలో పడేసింది.

'దానికి దీనికి సంబంధం ఏముంది? ఉద్యోగం తెచ్చుకోవడం అన్నది వేరే విషయం. పిల్లలకు పాఠాలు బాగా చెప్పడం అన్నది వేరే విషయం. అట్లంటే మీ స్కూల్లో ఎవరూ ఈ దారుల్లో రాలేదు గదా. మరి మీ హిందీసార్ విషయం మాకు తెలియదా? రామ్మూర్తి రెండో యిల్లు పెట్టుకొని శ్రీరాముడి పాఠం చెప్పడంలేదా? దేనిది దానికేగాని రెండు కలపొద్దు గురప్పన్నా. మంచి పాఠాలు చెప్పే వాళ్లంతా మంచిగా వుండరు. మంచి వాళ్ళుగూడ సక్కగా చదువు చెప్పకపోవచ్చు. ఇది లైఫ్‌లో సెటిలయ్యేందుకు ప్రయత్నం. ఇక్కడ పోరాడాల. అదివేరు ఇదివేరు. ఇవన్నీ ఎందుకుగాని నేనొక మాట చెబుదునా? ఇద్దరు యుద్ధగాళ్ళకు కళ్ళకు గుడ్డలుకట్టి కత్తులిచ్చి యుద్ధం చేయమన్నారు. కొంచెం సేపయినాంక ఒకడు కళ్ళకు కట్టిన గుడ్డ యిప్పేసినాడు. అప్పుడు రెండోవాడు ఏం చేయాల? యుద్ధనీతి, యుద్ధనీతి అనుకుంటూ అట్లేపోరాడితే ప్రాణాలు పోతాయి. కాబట్టి ఏం చేయాల?' గురప్పకు వెంటనే స్ఫురించలేదు.

పంపాపతే చెప్పాడు.

'వాడు గూడ గుడ్డయిప్పేయాల! కాబట్టి నీతి అన్నది సపరేటుగా ఉండదు. నలుగురు నడిచే దోవలో మనం పోతేనే మనకు సౌకర్యం. ఒక్కడు పోతే భయపడి చావాల్సిందే!'

గురప్పకు ఈ మాటల్లో అవాస్తవమయినదేది కనిపించలేదు. అట్లా అని తాను రాత్రి ఆలోచించిన దాంట్లో తప్పూ తోచలేదు. తిరకాసు ఎక్కడుందో అర్థంకాలేదు. ప్రస్తుతానికి ఈ కాలానికి తగ్గట్టు 'మానవ' ప్రయత్నాలు చేయడంలో తప్పులేదు అన్న ఆలోచనతో ఏకీభవించొచ్చు అనుకున్నాడు. 'సరే చేసుకోనీగాక' తనకు ఆ అవసరం లేదు. కొడుకు బాగా చదువుతాడు. ఎప్పుడూ స్కూల్ ఫస్టే. తనే స్థోమతలేక పెద్ద చదువులు వద్దనుకొని ఇంటర్ అవగానే టిటిసి చేర్పించాడు. వాడికినేమీ అవసరం లేదు అనుకొని ఆ మాటే అన్నాడు. దానికి పంపాపతి.

'నువ్వన్నది నిజమే గురప్పన్నా! మన బాబు మెరిట్ స్టూడెంటే. కానీ నేనొకటి చెబుదునా? ఒక పోస్టుంది ఇద్దరు క్యాండెట్లొచ్చినారు. ఇద్దరికి మాటికి మారు మార్కులు వచ్చినాయి ఆ పోస్టు ఎవరికియ్యాల?' గురప్పకి ఈ పరిస్థితి కొంత ఆందోళన కలిగించింది, తన కొడుక్కి గూడ ఇలాంటి ప్రయత్నాల అవసరం వుందేమోనన్న ఆలోచన మొలకెత్తింది. కాని ఉన్నట్టుండి పోస్టుల సంఖ్య గుర్తొచ్చి, బలమొచ్చింది.

'ఆరొందల పోస్టుల్లో ఒక్క పోస్టన్నా రాకుండా పోతుందా?' అన్నాడు. ఆ మాటకు పంపాపతి కొంచెం బిగ్గరగానే నవ్వాడు. నవ్వుతూ అన్నాడు 'ఆ పోస్టులన్నీ పేపరుకే పరిమితం. అసలు నెంబరు వేరే వుంటుంది' గురప్ప దీని భావమేమో అన్నట్టు చూశాడు.

పంపాపతి సందేహ నివృత్తి చేయడం ప్రారంభించాడు.

'మొత్తం పోస్టులు ఆరొందలుంటే అందులో ఈ రిజర్వేషన్లు, అనీసగం పోతాయా? మిగతావి ఎన్ని?'

'మూడొందలు' అని తనకు తెలుసునన్నట్టు తల వూపాడు గురప్ప.

'మరి వాటిల్లో మినిష్టర్లకు వాటా వద్దా? వాళ్ళకి ఇట్లాంటి అవకాశాలే కదా ఊపిరిపోసేది. అందులో మన అదృష్టానికి ఈ జిల్లాలో ముగ్గురు మంత్రులుండిపోయిరి. వాళ్ళకేమేజర్ కోటా పోతుంది. ఇంక మిగతా అధికార పార్టీ ఎమ్మెల్యేలకు కొన్ని ఇయ్యాల కదా! ఇంత చేసినాక అంతా వాళ్ళే మింగినారు అనే అక్కసుతో అప్పోజిషనోళ్లు పేపర్లకెక్కుతారు గదా! మరి వాళ్ళకు కొన్ని సీట్లెయ్యాల గదా! ఇవి పక్కన పెడితే పక్క జిల్లానాయకులకు మనోళ్లకు ఏదో ములాజాలు ఉంటాయి గదా! అవి కొన్ని తీసెయ్. ఇన్ని పనులు మనముందే జరుగుతా వుంటే మరి అధికార్లకు వాటావద్దా? ఇవన్నీ పోయినాంక అక్కడ మిగిలేనేముంటాయి?'

ఈ విశ్లేషణ గురప్పను దీర్ఘాలోచనలో పడేసింది. ఆ ఆలోచనకు అర్థం గురప్ప మనసు మార్చుకొనే ప్రయత్నం' అని పసిగట్టిన పంపాపతి దెబ్బమీద దెబ్బ పడితేనే ఫలితముంటుందని ఇలా నరుక్కొచ్చాడు.

'చూడు గురప్పన్నా. ఇందులో తప్పొప్పుల ప్రసక్తిలేదు. నలుగురితో పాటు మనం. ఇంతచేసి రేప్పొద్దున రాలేదే అనుకుందాం. ఎందుకంటే కీడెంచి మేలెంచాల గద! ఆ! రాకపోతే అప్పుడు పిల్లోడేమంటాడు చూడబ్బా, మా నాయన ముప్పయినేల కాడ కక్కుర్తిపడి నాకు వచ్చే ఉద్యోగం రాకుండ చేసె. అని అనడా. ఆ మాట జీవితాంతం పడే దానికంటే తండ్రిగా ఉద్యోగం చూపించే బాధ్యత ఉంది గాబట్టి అదింత డబ్బు వాళ్ళ మొహాన గొడితే ఈ సమస్య వుండదు గదా? అదిగాక ఇప్పుడు రాకపోతే మళ్ళా ఎప్పటికో గదా ఈ ఉద్యోగాలు పడేది. అంతవరకు ఆయనకు మనశ్శాంతి వుండదు. నీకు మనశ్శాంతి వుండదు. డబ్బట్లా పడేస్తే ఉద్యోగం వస్తుంది. ఉద్యోగం వస్తేఎంత? రెండేండ్లలో బాకీ మొత్తం ఆయనే తీర్చుకుంటాడు. లేకుంటే వెంటనే పెండ్లిచేయి. ఎటు తిరిగి పెట్టిన పెట్టుబడి అయితే ఎక్కడికి పోవట్లేగదా? పైగా నీకూ ఒక బరువు తగ్గుతుంది. ఆలోచించుకో!'

ప్రయోగించింది బ్రహ్మాస్త్రం అన్న ధీమాతో వెనక్కి విశ్రాంతిగా వాలాడు పంపాపతి.

గురప్ప వంటింటివైపు తొంగిచూసి 'కొంచెం కాఫీ పంపియ్యి' అన్నాడు.

ఆ తరువాత పంపాపతి చెప్పిన మాటలను మననం చేసుకున్నాడు. ప్రత్యేకించి 'వచ్చే ఉద్యోగాన్ని మా నాయన రాకుండా చేసినాడు' అని కొడుకంటాడేమో నన్న మాటలు గుర్తుచేసుకున్నాడు. చాలచాల నిజమనిపించింది. అదే జరిగితే తను భరించలేడు. పైగా జీవితాంతంసంగిస్తానే వుంటారు. ఆ చెడ్డపేరు తనకెందుకు? ఇంత చదివించి పెంచి, పెద్దచేసి, చివరకు తనే వాడి ఉద్యోగానికి అడ్డుపడ్డావనే మాటెందుకు? అప్పోసప్పో చేసి కట్టేస్తే సరిపోతుంది. పంపాపతి చెప్పినట్టు జీతం జీతం అట్లే అప్పుకు కట్టేసినా రెండేండ్లకు కుల్లాగ తీరిపోతుంది అనుకున్నాడు.

ఉద్యోగం వెనక ఇంత కథ వుంటుందని. యింత ఆలోచించాల్సిన అవసరం వుందని తనకు తెలియనందుకు సిగ్గుపడ్డాడు. తన మూర్ఖత్వంతో కొడుకు జీవితాన్ని బలిపెట్టి వుండేవాడినే అనిమధనపడ్డాడు. తనకు కనువిప్పు కలిగించిన పంపాపతి సరైన సమయంలో సలహాయిచ్చి సహాయం చేసినందుకు కృతజ్ఞతలు చెప్పాలనుకున్నాడు.

ఈలోగా గురప్ప చెప్పిన కాఫీలొచ్చాయి. కాఫీ చప్పరిస్తూ గురప్ప అన్నాడు.

'డబ్బు కడదాం బాగానే వుంది. కాని ఎవరికియ్యాల? ఎంతియ్యాల? ఇచ్చి నమ్మకమేమి? చూసి చూసి అంత డబ్బు ఎవరికో ఎట్లా యిచ్చేది? అసలే కాలాలు బాగాలేవు. ఎవర్ని నమ్మాలో ఎవర్ని నమ్మకూడదో తెలియని రోజులు' గురప్ప భార్య కూడా అక్కడే నిలబడింది. ఈ మాటలు విన్నది.

'ఈ అన్నయిప్పుడు కాంట్రాక్టు పనులు చేస్తున్నాడు గదా! ఈ అన్ననే అడగండి.'

రంగం సిద్ధమయిందనుకుని పంపాపతి ముందుకు వంగి.

'ఇంకినన్ని నాకొదిలెయ్ గురప్పన్నా! ఏదో దేవుని దయతో ఈ కాంట్రాక్టు పనుల్లో మినిష్టరు చిన్న కొడుకు బాగా క్లోజయినాడు. నిన్న ఆయనే చెప్పినాడు. ఇట్ల, పంపాపతీ. మీకు తెలిసినోళ్ళెవరయినా వుంటే చూడు మరి. అన్నందుకు చెబుతున్నా. వాదీ పూర్తి హామీ. నువ్వింకేమీ దిగులు చేయ్యాల్సిన పనిలేదు. నాకొక్క పైసా కమీషనొద్దు. ఏదో నీకు సాయం చేసినానన్న మాట చాలు. ముప్పయివేలని చెప్పినాడు. ఇంటర్వ్యూలు దగ్గరపడే కొద్ది రేట్లు పెరుగుతానే పోతాయి. మరిరేపో, ఎల్లుండో సర్దినావంటే గట్టిమాట చేసుకున్నట్లు' ఒక రెండు నిమిషాలుతీవ్రంగా ఆలోచించి తన సందేహం వ్యక్తం చేశాడు గురప్ప

'ఒకవేళ డబ్బిచ్చీ పనికాకుంటే?'

'నేనొక మాట చెబుదునన్నా! ప్రతాపరెడ్డికి పనికాలేదంటే ఈ జిల్లాల్లో ఎవరికి పనికావట్లే. అయినా సరే. నీ అనుమానం కూడ ఎందుకు కాదనవాల. మాకు మాకు సవాలక్ష ములాజాలుంటాయి. నీ తరపున పూచీ వాది గద. అందుకే ఒక మాట చెబుతాను. ఆ ముప్పయి వేలు నాకియ్యి. పని యిందంటే సరేసరి. లేదంటే నీ డబ్బు నీకు నేనిస్తాను.'

గురప్ప వొప్పుకున్నాడు.

'ఆహా! అట్లగాదు పంపాపతీ, నేను నిన్ను నమ్మడంలేదనిగాదు. అయినా నా దురదృష్టం కొద్దీ పని కాకుంటే ఆ డబ్బు నీవెత్తిన ఎందుకెయ్యాల?'

'లేదు లేదు ఉండనీ! అప్పుడే నీకూ నమ్మకం భరోసా వుంటాయి. నాకు గూడ గుబులుంటుంది. అట్లే చేద్దాములే. పనయిందంటే అందరికీ సంతోషమే. లేదంటే నీ డబ్బు నీకొస్తుంది. ఏం నష్టం లేదుగద. వస్తామరి. రేపో ఎల్లుండో డబ్బు ఏర్పాటుచేసేటట్టు చూడు. నేనొస్తా!' లేచాడు పంపాపతి కృతజ్ఞత నిండిన కళ్ళతో సాగనంపాడు గురప్ప.

భార్యగూడా చాల సంతోషపడింది. వెదకబోయిన తీగె కాలికి తగిలింది అనుకుంది. ఏ దిక్కూ లేని వాళ్ళకు దేవుడే దిక్కని, ఆదేవుడే ఈ పంపాపతిని పంపాడేమో అని అనుమానపడింది. మంచి వాళ్ళకు యింకా కాలం వుంది అనుకుంది.

మరుసటిరోజే గురప్ప బ్యాంకులో మంచి పది వేలు తీశాడు. పిఎఫ్ పార్ట్ ఫైనల్ విత్‌డ్రాయల్ ఇరవై వేలకు అప్లై చేశాడు. ఆ డబ్బులు రావడానికి నెలో రెణ్ణెల్లో పడుతుంది. కనుక టెంపరరీగా భార్య గాజులు, నరుడు కుదువపెట్టి ఇరవైవేలు సర్దాడు మొత్తం ముప్పయి వేలు పంపాపతికి ముట్టచెప్పాడు.

ఆరోజు మంచి గురప్పకు మనసు తేలికగా అనిపించింది. దిగులు పోయినట్టు. మనశ్శాంతిగా వున్నట్టు తోచింది. కొడుకు జీవితాన్ని చక్కదిద్దినట్టు. ఒక బాధ్యతాయుతమైన తండ్రిలాగ ప్రవర్తించినట్టు ఫీలయ్యాడు. ఎవరయినా కనిపిస్తే తనే 'ఎక్కడ ఉండేకొద్దీ రేట్లు పెరుగుతాయని ముందే కట్టేస్తి' అంటున్నాడు. ఎవరయినా నలభై కట్టారండీ అని తెలిస్తే తన ప్రయోజకత్వంతో పదివేలు మిగుల్చుకున్నందుకు గర్వపడ్డాడు.

'ఏం సార్ మీరుగూడ' అని ఎవరయినా అంటే.

కాలంతో పాటు మనం. అయినా నేనొక మాట చెబుదునా–

మిగతా 13వ పేజీలో

183

గాత్రశుద్ధికి ఔషధం

సరస్వతి ఆకు

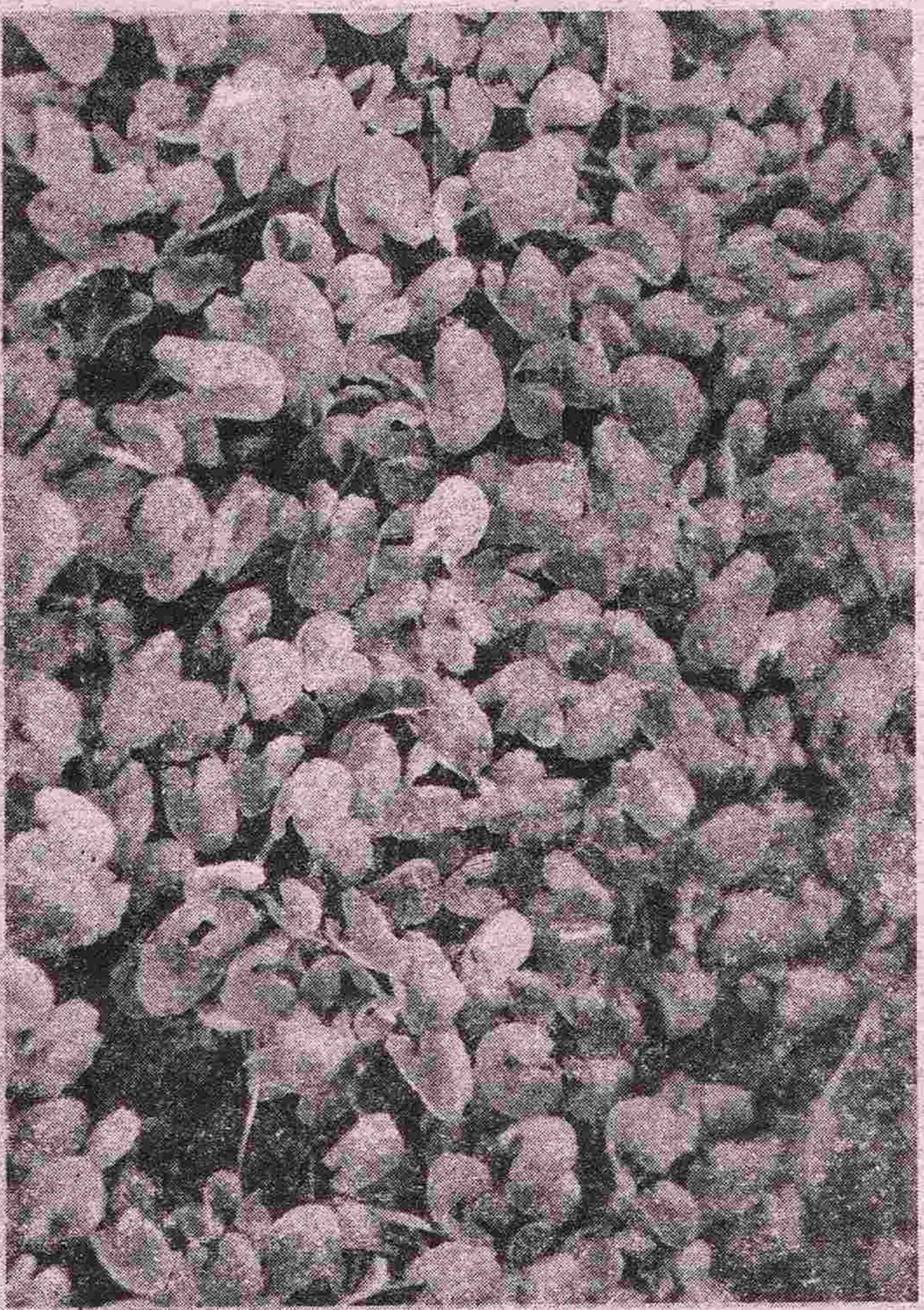

సరస్వతి ఆకు నేల మీద పాకే బహు వార్షికపు మొక్క. నీరు దగ్గరగా వున్న ప్రదేశాలలో ఎక్కువగా పెరుగుతుంది. ప్రతి కణుపు దగ్గర ఒక పత్రం, మూత్ర పిండ ఆకారంలోగాని, ఛత్రం ఆకారంలోగాని వుంటాయి. ప్రతి కణుపు నుంచి సన్నటి వేర్లను ఏర్పడి ఉంటాయి. నేల మీద ప్రాకుతూ అన్ని వైపులా పెరిగే మొక్క ఇది. దీనిలో 'బ్రహ్మోసైడ్' 'బ్రాహ్మినోసైడ్', ఆసియాటి–కోసైడ్ అనే రసాయనిక పదార్థాలున్నాయి. మొక్క సమూలం నీడలో ఎండించి, పాలతో తీసుకుంటే , జ్ఞాపకశక్తి వృద్ధి చెందుతుంది. దేశీయ వైద్యంలో ఈ మొక్క పత్రాలను ఉపయోగిస్తారు. వీటిని మజ్జిగలో మూడు రోజులు నానబెట్టి (కొద్దిగా ఉప్పు వేసి) ఎండించి పొడిచేసి టానిక్‌లాగా పిల్లలకు ఇస్తే చాలా మంచిది. ముఖ్యంగా బాలింతలకు ఇస్తే రక్తహీనత అరికట్టి, రక్తం వృద్ధి చెందుతుందని అంటారు. చర్మవ్యాధులకు, నరాల బలహీనతకు కూడా వాడుతారు. గొంతు బొంగురుగా ఉన్న పిల్లలకు, మొక్క పొడి చేసి, తేనెలో కలిపి ఇస్తుంటే, క్రమేపి స్వరపేటిక వృద్ధి చెంది మంచి కంఠ స్వరం, కలుగుతుందని అంటారు. ఈ మొక్క నుంచి ఆయుర్వేద ఔషధాలయిన 'బ్రహ్మరసాయన' 'నాగబలాదిఘృత' తయారుచేస్తారు.

సరస్వతి ఆకును, సంస్కృతంలో 'మండూక పర్ణి' అని అంటారు. శాస్త్రీయంగా 'సెంటెల్లా ఏషియాటికా' అని అంటారు. ఇది ఏపియేసి కుటుంబానికి చెందినది.

–డాక్టర్ ఎస్.వేదవతి

ఇలా చేస్తే సరి!

*టమాట, కేరెట్ మెత్తగా రుబ్బి ముఖానికి రాసుకొని పావుగంట తర్వాత శుభ్రం చేసుకుంటే ముఖం ప్రకాశవంతంగా వుంటుంది

*నీరుల్లి పాయలు రసంతీసి బాగా మర్దిస్తే కాళ్ల తిమ్మిరి పోతుంది.

*కాసిన్ని మిరియాలు నోట్లో వేసుకొని చప్పరిస్తువుంటే అతిదాహం తగ్గుతుంది.

*నిమ్మకాయను నిప్పుసెగలో వేసిచేసి పిండితే ఎక్కువ రసం వస్తుంది.

*నువ్వులు బెల్లం పాకముపట్టి వుడలు చేసి తింటూవుంటే కంటికి సంబంధించిన వ్యాధులు నమయవుతాయి.

*నారింజరసం తాగుతూవుంటే ఆకలి వృద్ధి అవుతుంది.

*బెల్లంతో జీలకర్ర కలిపి తింటూవుంటే అగ్నిమాంద్యము నశిస్తుంది.

ఎన్.శివానంద్

చర్మాన్ని శుభ్రపరిచే బొప్పాయి

బొప్పాయిలో పలు ఔషధీయ గుణాలుండటమే కాదు అది సౌందర్య పోషక సాధనం కూడా. బొప్పాయి పండుతోలు చర్మాన్ని మెరుగు పరిచేందుకు ఉపకరిస్తుంది. అంటే అంటు వ్యాధిని కలిగించే మురికిని తొలగించి, రోమకుపాల్ని శుభ్రపరిచి, వాయు ప్రసరణను మెరుగు పరిచి, చర్మానికి యవ్వనం, నిగారింపు కలుగజేస్తుంది. బొప్పాయిలో ఉండే 'ఏ' విటమిన్ కంటి చూపుకు, గర్భిణీ స్త్రీలకు బాగా ఉపయోగపడుతుంది. బొప్పాయిలో ముఖ్యమయినవి రెండు రకాలు. ఒకటి 'వాషింగ్టన్' అనే రకం. రెండవది 'షనీడ్యు' అనేరకం. ఈ పండ్లు చాలా తియ్యగానూ, రుచికరంగానూ ఉంటాయి. బొప్పాయి పండులో ప్రతి వంద గ్రాములకు 0.6 గ్రా ప్రొటీన్లు, 0.1 గ్రా. క్రొవ్వు పదార్థాలు, 0.5 మి.గ్రా. ఇనుము, 13 మి.గ్రా. భాస్వరం, 17 మి.గ్రా. కాల్షియం, 7.2 గ్రా. పిండి పదార్థాలు ఉంటాయి. 32 కేలరీల ఇంధన శక్తి నివ్వగల 100 గ్రాముల బొప్పాయిలో

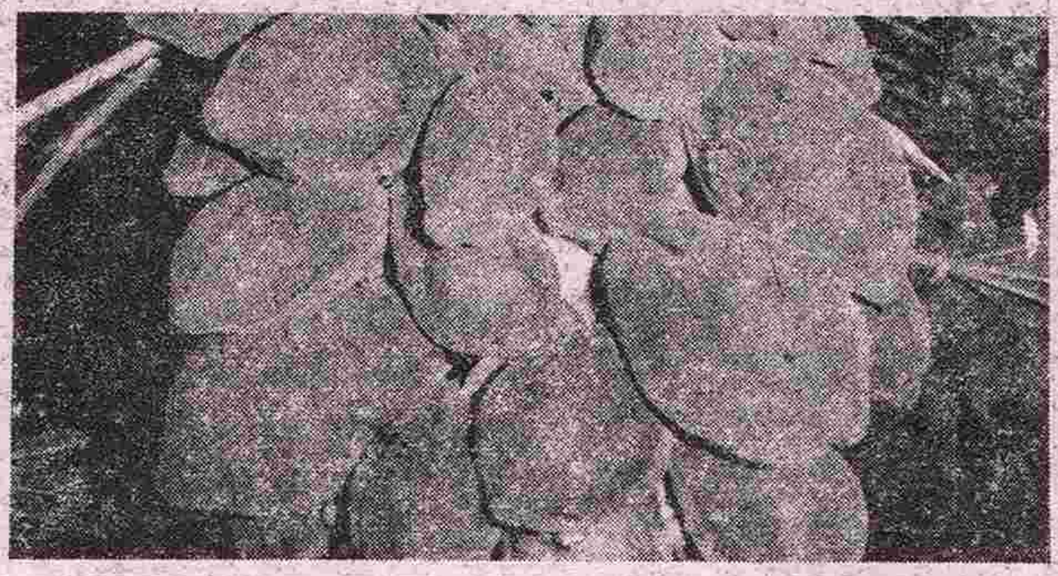

0.04 మి.గ్రా. థయామిన్, 0.15 మి.గ్రా. రిబోఫ్లావిన్, 0.2 మిగ్రా. నియాసిన్, 57 మి.గ్రా. విటమిన్ 'సి' లభ్యమవుతాయి. రాగి 0.20 మి.గ్రా., గంధకం 13 మి.గ్రా. క్లోరిన్ 11 మి.గ్రా. బొప్పాయిలో లభ్యమవుతాయి. విటమిన్ 'ఎ' విషయంలో మామిడి పండు తర్వాత స్థానం బొప్పాయి పండుదే. ప్రస్తుతం విటమిన్ 'ఏ' లోపం వల్ల వచ్చే అంధత్వాన్ని చాలావరకు బొప్పాయి పండ్ల వాడకం వలన నిరోధించవచ్చును.

'పొపైన్' అనే పదార్థం బొప్పాయి పండ్లలోనూ, చెట్లలోనూ ఉన్నది. ఈ పదార్థం మనం తిన్న ఆహారాన్ని అరిగించటానికి అత్యుత్తమంగా పనిచేస్తుంది. ఈ 'ఎంజైము' మన ఆహారంలో ఉండే మాంసకృత్తులను కూడా అరిగించటానికి సహకరిస్తుంది. గాయాలపైన బొప్పాయి ముక్కలను వేసి కడితే అవి త్వరగా మానుతాయి. బొప్పాయిలో మాంసాన్ని మెత్తగా చేసే గుణం ఉంది. అందుకే మాంసాహారాన్ని వండేటప్పుడు కొందరు పచ్చి బొప్పాయి కాయ ముక్కల్ని వేసి వండుతారు. అలా వండటం వల్ల త్వరగా కావటం, భుజించిన తర్వాత జీర్ణం కావటం జరుగుతుంది. బొప్పాయి కాయ ముక్కల్ని పంచదారతో కలిపి తింటే పొట్టలోని చిన్న, పెద్ద క్రిములు, పాములు నశిస్తాయి. బొప్పాయి కాయ ముక్కల్ని జీలకర్రపొడి, మిరియాల పొడి, ఉప్పుతో కలిపి, ఆ మిశ్రమం మీద నిమ్మరసం పిండి, ముక్కల్ని కలిపి ఆరగిస్తే అవి మలబద్ధకాన్ని, అజీర్ణాన్ని నివారించి, కడుపులోని పాముల్ని నిశింపజేస్తాయి. గుండెజబ్బులు, నరాల బలహీనతతో బాధపడే రోగులకు తేనె, పాలు, బొప్పాయి పండు ముక్కలతో కూడిన 'సలాడ్' మేలైన టానిక్‌లా పనిచేస్తుంది. మంచి ఉత్తేజాన్నిస్తుంది. పసి పిల్లలకు, పాలిచ్చే తల్లులకు, మూడవ మాసం దాటిన గర్భిణీలకు ఈ సలాడ్ బలాన్నిచ్చే పోషక పదార్థం. కంఠ జబ్బులకు చికిత్స జరుగుతున్న కాలంలో ఈ టానిక్ చాలా మేలు చేస్తుంది. పాలు, తేనె, బొప్పాయి పండు ముక్కలతో ఫ్రూట్ సలాడ్ బహురుచిగా ఉంటుంది. ఈ సలాడ్‌ను ప్రతిరోజూ క్రమం తప్పకుండా సేవిస్తే గుండె జబ్బులు, ప్లీహం జబ్బులతో బాధపడేవారికి బొప్పాయి పండు ఔషధీకృత ఆహారం వంటిది.

పచ్చగా ఉండే పచ్చి బొప్పాయి కాయ పై భాగం చిన్న పుల్లతో గాటు పెట్టండి. ఆ గాట్లనుంచి పాలు స్రవిస్తాయి. శరీర గాయంమీద ఆ పాలను చుక్క చుక్కగా పడనీయండి. నారింజకాయ తొక్కంత దళసరిగా ఉన్న బొప్పాయి కాయ తొక్కని గాయం మీద కప్పి, బ్యాండేజి కడితే ఆ గాయం త్వరగా నయమయ్యే అవకాశం ఏర్పడుతుంది. ఈ ప్రక్రియ ద్వారా క్రిములతో గానీ, నిండిన గాయాలు, దుర్వాసన వేసే రోగాలను నయం చేయవచ్చు. మచ్చలు, మొటిమలు, పుట్టు మచ్చలు లాంటివి చర్మాన్ని వికృత పరుస్తాయి. అలాంటివాటి మీద బొప్పాయి పండు తోలుతో రుద్దుతూ ఉంటే, క్రమంగా మాయమవుతాయి. చర్మానికి సోకే తామర నుంచి, తేలుకాటు నుంచి రక్షణ కోసం బొప్పాయి పండు నుంచి లభించే తాజా పాలరసం ఆ చర్మ భాగం మీద పూయాలి.

–శ్రీకొండ

మూగదెబ్బ

(కథ) 12 వ పేజీ తరువాయి

ఇద్దరు యోధులకు కళ్ళకు గంతలు కట్టి కత్తులతో యుద్ధంచేయమన్నారు. మధ్యలో ఒకడు గంతలు విప్పేస్తే రెండోవాడు ఏం చేయాల? అని చెప్పి, ఘటుక్కున వాళ్ళు వేరే సమాధానమేమైనా చెబుతారేమోనని వెంటనే

'వాడు గూడ విప్పేయాల' అని ముగిస్తాడు.

ఇంకొంత మందితో 'తప్పో ఒప్పో! తప్పేదేముంది తంత్రిగా చేసినా' అంటాడు.

రేపు ఇంటర్వ్యూ అవంగా గురప్ప భార్య పంపాపతికి ఇంకోసారి గుర్తుచేయకూడదా అని చెప్పింది సబబే అనిపించి పంపాపతి ఇంటికి బయల్దేరాడు గురప్ప. తీరా అక్కడకు వెళితే పంపాపతి ఊర్లో లేడు అని తెలిసింది. హైదరాబాద్ పోయినాడని చెప్పారు. గురప్ప మనసు కీడు శంకించింది.

ఈలోగా పంపాపతి భార్య బయటకొచ్చింది 'మీపేరు' అనడిగింది గురప్పను పేరు విన్న తరువాత వాక్యాలు పేర్చుకున్నట్టుగా–

ఆయన ముందే చెప్పి పెట్టినాడని చెప్పమని చెప్పినారు. రాత్రి హైద్రాబాద్ నుంచి మళ్ళా ఒకసారి ఫోన్‌చేసి చెబుతానని చెప్పినారు. అర్జంటు పనుండే హైద్రాబాద్ పోయినారు అన్నీ ఏర్పాటుచేసి పోతున్నానని చెప్పినారు' అని చెప్పింది.

గురప్ప మనసు తేలిక పడింది. పంపాపతి తన విషయం మర్చిపోకుండా ఇంట్లో చెప్పిపోయినందుకు అతని కర్తవ్యనిర్వహణపైన నమ్మకం పెరిగింది. మరుసటిరోజు ఇంటర్వ్యూ ముగిసింది. ఆరోజు కూడా పంపాపతి రాలేదు. ఇంటర్వ్యూ బాగానే జరిగింది. అడిగిన మూడు ప్రశ్నలకు కరెక్టుగా సమాధానాలు చెప్పాడని కొడుకును మెచ్చుకున్నాడు గురప్ప. ఇంటర్వ్యూల పర్వం ముగిసిన రెండు రోజులకు బజార్లో కనిపించాడు పంపాపతి. తనకు రైల్వే బ్రాడ్‌గేజి పనుల కాంట్రాక్టుల విషయమై అర్జంటుగా అవసరం పడితే హైద్రాబాద్ వెళ్ళానని, అప్పటికీ అన్ని ఏర్పాట్లు తనే స్వయంగా చేసి వెళ్ళానని ముందురోజు రాత్రి ఎస్‌టిడి చేసి ప్రతాపరెడ్డికి మరోమారు గుర్తుచేశానని–

దానికి ప్రతాపరెడ్డి అన్నిసార్లు చెప్పాలా. నేను చూసుకుంటాను గదా! అన్నాడని, ఇంటర్వ్యూలో గూడా అన్నీ సులభమైన ప్రశ్నలే అడిగేలా చూడమని చెప్పానని తను భౌతికంగా ఆరోజు ఇక్కడలేనప్పటికీ అన్నీ పర్యవేక్షిస్తూనే ఉన్నానని ఎటుతిరిగి ఇంటర్వ్యూ తేదీకల్లా వచ్చేయాలనే బయలుదేరానని– కాని పని వత్తిడి వల్ల ఆగిపోవలసి వచ్చిందని– ఇంటర్వ్యూ రోజు వుంటే బాగుండేదని అనుకున్నానని– తను లేనందుకు గురప్పేమైనా అనుకున్నాడేమోనని– అను కోనందుకు తనకు చాలా సంతోషంగా వుందని– ఇంటర్వ్యూ బాగా జరిగినందుకు తను ఆనంద పడ్డానని, ఉద్యోగం రాక ఎక్కడికి పోతుందని– ఒక అర్ధగంట వివరంగా పలకరించాడు, పరామర్శించాడు, పశ్చాత్తాప పడ్డాడు.

నెల రోజుల తర్వాత ఫలితాలు వచ్చాయి.

పంపాపతి చెప్పినట్టు ఉద్యోగం రాకుండా ఎక్కడికీ పోలేదు.

కాకపోతే గురప్ప పోయిన టైముకి పంపాపతే హైద్రాబాద్‌కు పోయాడు. పంపాపతి చేసిన సహాయం వల్ల తన కొడుక్కి ఉద్యోగం వచ్చిందని, దానికి కృతజ్ఞతలు చెప్పిపోదామని వచ్చానని, అయితే ఈ సమయంలో పంపాపతి లేనందుకు బాధగా వుందని, పంపాపతి హైద్రాబాద్ నుంచి వచ్చిన వెంటనే ముఖతః కలసి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటానని అంతవరకు తనొచ్చి కలిసిన విషయం పంపాపతికి తెలియజేస్తారని ఆశిస్తానని

పంపాపతి భార్యతో చెప్పి ఇంటిగేటు దాటుతుండగా, నలుగురైదుగురు మనుషులు విసురుగా, కోపంగా తనకెదురుగా పంపాపతి యింటివైపు రావడం కనిపించింది. వాళ్ళలో ఒకడు గురప్పనుద్దేశించి 'ఉన్నాడా వాడు!' అని కళ్ళతో పంపాపతి యింటిని చూపిస్తు అన్నాడు.

గురప్ప 'లేడు హైద్రాబాద్‌కు పోయినాడు' అన్నాడు అయోమయంగా.

ఆ గుంపులో ఒక ఉంగరాల జుట్టు, చింతనిప్పల కళ్ళవాడు, ఉద్వేగంగా

'వేషపల్లా. నంబర్ వన్ కంతిర్నాకొడుకు వీడు' అన్నాడు.

పంపాపతిపైన అంత తీవ్రమైన అభియోగం మోపడం గురప్పకు బాధనిపించి ఆ గుంపులో ఒక నడివయస్కుడిని పక్కకుపిలిచి విషయమడిగాడు.

'మొన్న డిఎస్‌సి ఇంటర్వ్యూలు జరిగినాయి గదా. అప్పడు ఈనాకొడుకు వాడితో చెప్పిస్తా, వీడితో చెప్పిస్తా, నాకు అందరు క్లోజు అన్జెప్పి పదిమంది దగ్గర తలాముప్పయివేలు తీసుకున్నాడు. మాయ మాటలు చెప్పి, ఉద్యోగం ఖచ్చితంగా వస్తుంది. రాకుంటే డబ్బు వాపసు అన్జెప్పినాడు తీరా విచారిస్తే ఈనాకొడుకు ఎవరికి ఏమీ చెప్పలేదని, ఏమీ యియ్యలేదని, తీసుకున్న మూడు లక్షలు హైద్రాబాద్‌లో పది రూపాయల వడ్డీకి తిప్పుతున్నాడని తెలిసింది' అన్నాడు.

ఈ మాటలు గురప్పకు వింటానికి బాధనిపించింది. ఇదంతా ఎవరో గిట్టని వాళ్ళు చేస్తున్న ప్రచారమయి వుండవచ్చునని, పాపం ఏదో పనుండి, హైద్రాబాద్ పోయినా అక్కడనుండే అన్ని ఏర్పాట్లు చేశాడని అందువల్లే తన కొడుక్కి ఉద్యోగం వచ్చిందని, చెప్పబోయాడు గురప్ప– ఇంతలో ఆ వ్యక్తే–

'చూడండి, ఏం తెలివైన నా కొడుకో వాడు? అందరూ బాగా చదివే పిల్లోళ్ళను పట్నాడు. ఒక్కోని దగ్గర ముప్పయివేలు గుంజినాడు. ఎట్లా ఇంటర్వ్యూకి పిలిచింది ఒన్నీష్టు టూనె గదా. అంటే సగం మందికి ఖచ్చితంగా వాళ్ళంతట వాళ్ళకే ఉద్యోగాలు వస్తాయి. మిగతా రానివాళ్ళకు వాళ్ళ డబ్బు వాళ్ళకి వెనక్కి యిస్తాడు. ఈ రెండు నెలల్లో మూడు లక్షలకు పది రూపాయల వడ్డీ– కనీసం అయిదు మందికి ఉద్యోగాలు వచ్చినాయనుకొంటే ఒకటిన్నర లక్ష నెట్టుక్యాష్ పైసా కష్టపడకుండా సంపాదించినాడు.'

గురప్పకు ఎవరో వీపు మీద చరచినట్టనిపించింది.

ఒక్కక్షణం గుండెలయతప్పినట్టయింది. గాలిలో నుండి కిందకు పడుతూ బరువు కోల్పోతున్నట్టనిపించింది. మాటలు పూర్తిగా వినిపించడంలేదు. 'మా వాడికెట్లా ఉద్యోగం రాలేదు. మా డబ్బులు తీసుకొని పోతాం. పాపం. సొంతంగ ఉద్యోగం తెచ్చుకొని వానిమొకాన డబ్బులు పోసినోళ్ళ బాధ ఎవరికెరుక? చెప్పించలేదని బుజావు...'

గురప్పకు తల తిరుగుతోంది–

అంటే ముప్పయివేలు యేట్లో పోసినట్లేనా? కనీసం ఈ విషయం తెలియక పోయినా కొడుకు ఉద్యోగానికి ఖర్చు పెట్టినట్టు తృప్తిపడేవాడు. ముప్పయివేలు!!! ఇవ్వడా డబ్బుకి లెక్కేది? దేనికోసం ఖర్చుపెట్టినట్టు?? తనకి వెంటనే స్ఫురించిన సమాధానంతో ఎవరో బలంగా మొహం మీద కొట్టినట్టు కళ్ళు బైర్లు కమ్ముతున్నాయి గురప్పకి. ■

వచ్చేవారం కథ

వెన్నెలా....వెన్నెలా...!

–విన్నకోట సుశీలాదేవి